

KRISTIINANKAUPUNKI

ÄNDRING OCH UTVIDGNING AV DAGSMARK DELGENERALPLAN

BESKRIVNING 14.3.2011
PLANFÖRSLAG

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAS- OCH IDENTIFIKATIONSUPPGIFTER	3
1.1. IDENTIFIKATIONSUPPGIFTER	3
1.2. DELGENERALPLANSOMRÅDETS LÄGE.....	3
1.3. PLANENS SYFTE	4
1.4. FÖRTÄCKNING ÖVER BESKRIVNINGENS BILAGOR	4
1.5. FÖRTÄCKNING AV DE ANVÄNDA BAKGRUNDSUNDERSÖKNINGARNA OCH KÄLLMATERIALEN	4
2. UTGÅNGSPUNKTER	5
2.1. ALLMÄN BESKRIVNING OM OMRÅDET	5
2.2. BEFOLKNINGSSTRUKTUR OCH FRAMTIDA UTVECKLING.....	5
2.3. ARBETSPLATSER OCH SERVICE	6
2.4. REKREATION OCH SEVÄRDHETER	8
2.5. TRAFIKEN	8
2.6. TEKNISK SERVICE	8
2.7. MILJÖSTÖRNINGAR	8
2.8. NATURMILJÖN	9
2.8.1. Allmänt.....	9
2.8.2. Utredning om naturen.....	9
2.8.3. Klimat	9
2.8.4. Växtlighet.....	9
2.9. FAUNA.....	10
2.10. LANDSKAP.....	10
2.11. VATTENDRAG.....	11
2.12. DEN BYGGDA MILJÖN	11
2.13. MARKÄGOFÖRHÅLLANDEN	13
2.14. PLANLÄGGNINGSSITUATION	13
2.14.1. Riksomfattande målsättningar för områdesanvändning.....	13
2.14.2. Landskapsplan	14
2.15. KOMMUNALA OCH ÖVRIGA REGIONALA PLANER	15
3. MÅLSÄTTNINGAR.....	16
3.1. BEFOLKNING, BEFOLKNINGSUTVECKLING	16
3.2. BOSÄTTNING OCH BYGGNATION, DIMENSIONERING	16
3.3. NÄRINGS LIV, SERVICE	16
3.4. NATUROBJEKT, KULTURMILJÖ.....	16
4. BESKRIVNING AV DELGENERALPLANUTKAST.....	17
4.1. PLANENS STRUKTUR, GENERELLA MOTIVERINGAR	17
4.2. DIMENSIONERING	17
4.3. SERVICE	18
4.4. PLANENS REVIDERINGAR EFTER UTKASTSSKEDET	18
4.5. OMRÅDESRESERVATIONER	19
4.5.1. Områdesreservationer anvisade för byggnation.....	19
4.5.2. Övriga områdesreservationer.....	21
4.5.3. Övriga planbeteckningar	22
4.5.4. Allmänna bestämmelser.....	25
5. PLANENS KONSEKVENSER.....	26
5.1. ALLMÄNT	26
5.2. KONSEKVENSER PÅ OMRÅDESSTRUKTUREN OCH SERVICE.....	26
5.3. KONSEKVENSER FÖR NATUR- OCH LANDSKAP OCH DJURLIV	26
5.4. KONSEKVENSER FÖR BEBYGGD- OCH KULTURMILJÖ	26
5.5. KONSEKVENSER FÖR INVÅNARE	27
5.6. EKONOMISKA KONSEKVENSER	27

ÄNDRING OCH UTVIDGNING AV DAGSMARK DELGENERALPLAN

Planförslag 14.3.2011

5.7.	KONSEKVENSER FÖR TRAFIK	27
5.8.	GENERALPLANENS FÖRHÅLLANDE TILL DE RIKSOMFATTANDE MARKANVÄNDNINGSMÅLSÄTTNINGARNA	27
5.9.	GENERALPLANENS FÖRHÅLLANDE TILL LANDSKAPSPLANLÄGGNING	28
5.10.	GENERALPLANENS FÖRHÅLLANDE TILL TIDIGARE DELGENERALPLAN	28
6.	DELGENERALPLANENS PLANLÄGGNINGSSKEDEN, DELTAGANDE	28
6.1.	PLANENS BEREDNINGSSKEDE	28
6.2.	PLANENS INTRESSETER	28
7.	FÖRVERKLING AV DELGENERALPLANEN.....	29
8.	UPPFÖLJNING AV DELGENERALPLANEN	30

1. BAS- OCH IDENTIFIKATIONSUPPGIFTER

1.1. Identifikationsuppgifter

Beskrivningen gäller 14.3.2011 uppdaterade delgeneralplanens karta.

1.2. Delgeneralplansområdets läge

Planförändringsområdet befinner sig på ca 10 kilometers avstånd öst från Kristinestads centrum, vid tätortsområdena av Dagsmark och Perus. Planområdet når båda sidorna av Dagsmarksvägen och Lappfjärdsån.

Områdets area är ca 634 ha.

Karta 1. Planområdets läge

Karta 2. Planområdets gränser

ÄNDRING OCH UTVIDGNING AV DAGSMARK DELGENERALPLAN

Planförslag 14.3.2011

1.3. Planens syfte

Planförändringens ändamål är att förnya områdets giltiga generalplan och utvidga planområdet på båda sidorna av Lappfjärdsån till Perus bys tätområde och ända till Lappfjärds delgeneralplanets område. Syftet är att godkänna planen enligt markanvändnings- och byggnadslagen som en generalplan med rättsverknin g, på vilkens bas det kan rakt beviljas bygglov för egnahemshus under MBL 44 § på en del av området.

1.4. Förtäckning över beskrivningens bilagor

Bilaga 1 Program för deltagande och bedömning

Bilaga 2 Nuvarande markanvändning

Bilaga 3 Nätverk

Bilaga 4 Markägo

Bilaga Karta om natur- och landskapsobjekt

Bilaga 6 Objektskarta om byggningsinventeringarna

Bilaga 7 Service och företag

Bilaga 8 Karta av fågelfaunautredningen

Bilaga 9 Dagsmark, byastruktur

Bilaga 10 Karta om delgeneralplanen och planbetäckningarna – bestämmelserna, förminskning A3/A4

1.5. Förtäckning av de använda bakgrundsundersökningarna och källmaterialen

Utredning om flygekorrarna i Kristinestaden i Dagsmarks området år 2009 (Airix Miljö Ab, FM biolog Sanna Tolonen)

Utredning om fågelfaunan i Kristinestaden i Dagsmarks området år 2009 (Maarit Naakka LuK, Marika Vahekoski Luk)

Utredning om naturen och landskapet i Kristinestaden i Dagsmarks området år 2007 (Airix Miljö Ab, FM biolog Sanna Tolonen)

Byggningsinventariet 2008-2009 (Airix Miljö Ab, byggningsarkitekt Esko Hyytinen)

Utkastsskedets genmälen för utlåtandena och övrig respons

2. UTGÅNGSPUNKTER

2.1. Allmän beskrivning om området

Planområdet befinner sig på ca 10 kilometers avstånd öst från Kristinestadens centrum, vid tätortsområdena av Dagsmark och Perus. Områdets yta är ca 634 ha. Planområdet når båda sidorna av Dagsmarksvägen och Lappfjärdsån. Området begränsas på västsidan av Lappfjärds delgeneralplan, i norra och södra riktningarna följer området Lappfjärdsån och tätområdets kanter. I öst begränsas området av nuvarande generalplanets gräns av byn i Dagsmark.

Märkvärdig byggningspress riktas inte på området. Från ett till två nya bostadshus har byggts årligen under de senaste åren på hela området. Områdets nuvarande markanvändning är presenterad i delgeneralplanets bilagskarta.

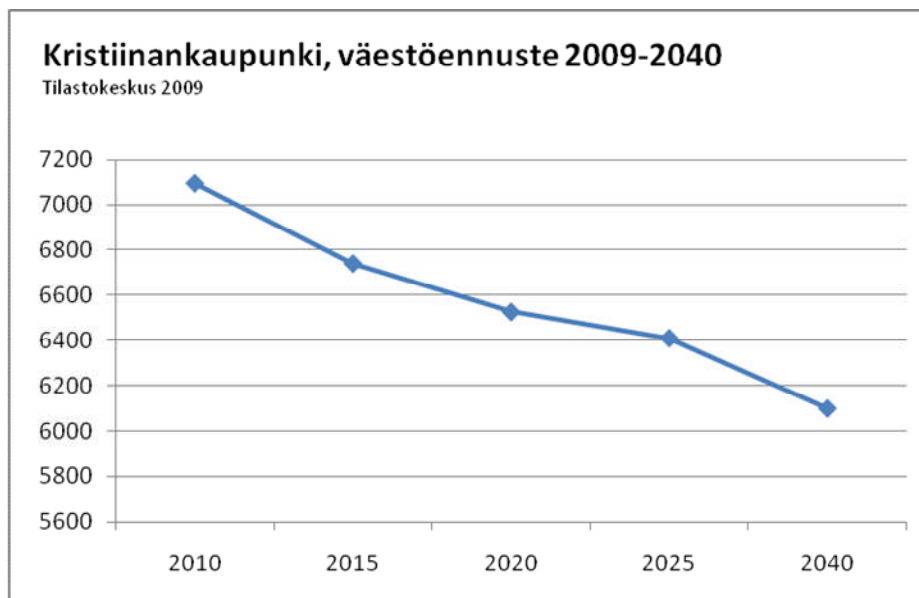
Bilaga 2 Nuvarande markanvändning

2.2. Befolkningsstruktur och framtida utveckling

I Kristinestaden finns befolkning på ca 7300 (31.12.2008, Statistikcentralen 2009). Både Kristinestadens och Dagsmarks befolkning har minskat under de sista fem åren. Kristinestadens befolkning förutses att minska under de kommande årtiondena.

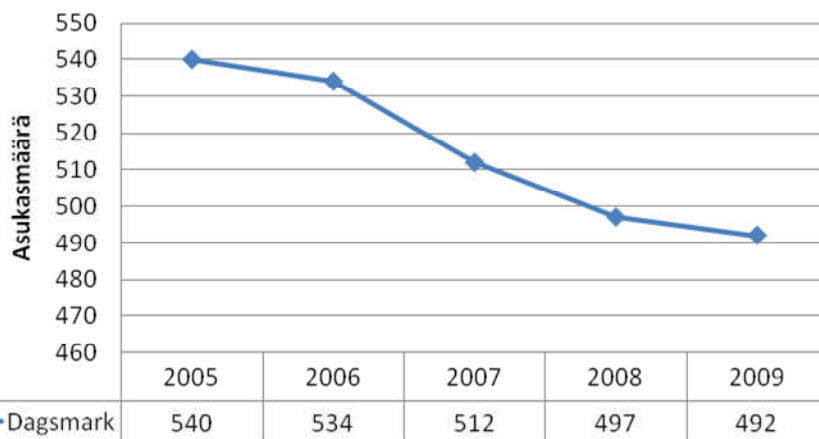
I Dagsmark finns det för tillfället befolkning på 492 (30.6.2009). Ålderstrukturen i Dagsmark är 15 % under 14-åriga, 59,4 % 15-64-åriga och 25,6 % andel av över 64-åriga.

Kristinestadens och Dagsmarks befolkningsutveckling är presenterad i de bifogade tabellerna.

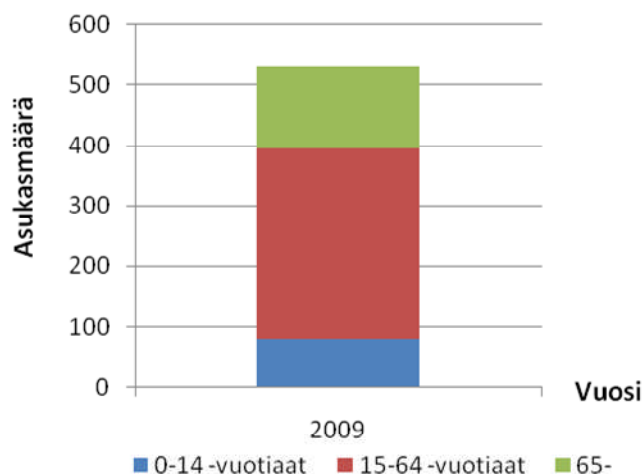
Dagsmark, västönkehitys 2005-2009

Vaasan maistraatti 2009

Dagsmark ikärakenne 2009

Vaasan maistraatti 2009

2.3. Arbetsplatser och service

Området är livskraftigt och mångsidigt gällande arbetsplatserna och servicen. Funge-
rande kommersiella service på planområdet är bl.a.:

- Daglig varubutik; Dagsmark närköp
- Kafferestaurangen i Perus upprätthållt av byföreningen
- Sydbottens Andelsbank, Dagsmarks kontor
- Områdets allmänna service är lågstadiets skola, dagshemmet och åldringshemmet och dessutom ungdomsföreningshuset (föreningshuset Majbo).

Ca 50 landsgårdar opererar på planområdet. Ytterligare finns det rikligt av andra före-
tag på området; verksamheter inom detalj- och grosshandling, transportservice,
byggnad och industrin. Det finns dessutom flera kontor serviceföretag inom områ-
det.

Bilaga 7 Belägenhet av servicen och företagen

Numreringen på kartan av bilaga 7 hänvisar till den bifogade tabellen om områdets företag och service.

Nr	Företag	Verksamhet
1	FIRMA MONICA BJÖRKSOG	Kommersiell service
2	LINDBÄCKS TRÄ ÖPPET BOLAG	Industriell verksamhet och produktion av varor
3	BOTNICA RY	Grosshandel
4	BYGGNADSPLANERING HÅKAN APPEL RAKENUSSUUNNITTELU	Kontor
5	KUUNISEPPÄ	Byggningsverksamhet
6	KY MITKIN KB	Kontor
7	LILLHANNUS PAUL ERIK JOHAN	Jord- och skogsbruks verksamhet
8	OY AB CAHERA LTD	Varutransport
9	PERUS BYAFÖRENING R.F	Förening, kafferestaurang
10	PYHÄVUOREN MAJA	Restaurang
11	TAIDEHUOLTO PERUS KONSERVOINTI, PERUS KO	Kommersiell service
12	TUKKULIIKE HONKANIEMI-YHTYMÄ OY	Grosshandel
13	AB PAPRON PAPERITUKKU OY	Grosshandel
14	B.A.S. FEMEK	Industriell verksamhet och produktion av varor
15	BENGT RIBACKA AB OY	Boskaps- och djurskötsel
16	BONN NÄRA AB	Grosshandel
17	BYGG & SNICKERI GÖRAN BERGLIND	Industriell verksamhet och produktion av varor
18	DAGSMARK NÄRKÖP - LÄHIKAUPPA	Detaljhandel
19	DAGSMARK TAXI	Persontransport service
20	DECOR-PRINT HAMMARBERG & CO	Kontor
21	GUSS ATLE JOHAN	Specialhandel
22	GUSS INGOLF HILDING	Jord- och skogsbruks verksamhet
23	HANDELSTRÄDGÅRD K. LÅNGFORS & CO	Jord- och skogsbruks verksamhet
24	KAIN PERUNA OY	Jord- och skogsbruks verksamhet
25	KRISTINESTADS SPARBANK DAGSMARK FILIAL	Kontor
26	KRISTRANS OY	Varutransport
27	KURT VIKFORS TRANSPORT	Varutransport
28	LAPPFJÄRDS POTATIS AB - LAPVÅÄRTIN PERUNA OY	Grosshandel
29	LINDBLADS BOKFÖRINGSTJÄNST	Kontor
30	LUOMAN LOG HOMES OY	Industriell verksamhet och produktion av varor
31	LÄNSI-SUOMEN RAKENNUSANALYYSI OY (VÄSTRA FINLANDS BYGGNADSANALYS AB)	Kontor
32	MAINOS TROIJA WASA OY	Kontor
33	OY DP TARRA AB	Kontor
34	OY HOME DEPOT AB	Grosshandel
35	OY RECU-TUOTE AB	Industriell verksamhet och produktion av varor
36	PAINOTALO LASSE	Detaljhandel
37	RAK-SI PALVELUT HEINILUOMA	Byggningsverksamhet
38	SL BYGG STEFAN LINDELL	Kontor
39	SUUPOHJAN OSUUSPANKKI, SYDBOTTENS ANDELSBANK DAGSMARKIN KONTTORI	Kontor
40	T:MI PAULI JANSSON	Varutransport
41	TM STYLING ÖB	Detaljhandel
42	TMI KAURA PAULI	Byggningsverksamhet

ÄNDRING OCH UTVIDGNING AV DAGSMARK DELGENERALPLAN

Planförslag 14.3.2011

2.4. Rekreation och sevärdheter

Storholm ön

Storholm ön befinner sig i västra delen av planområdet, en ö i Lappfjärdsån. På båda sidorna av ön finns små forsar. I norra delen av ön finns ett år 1918 byggt litet, Perus kraftverk konstruerat av trä och en kvarn.

Storholm ön har varit ännu på 1950-talet i betningsbruk. Åtminstone ända från 1950-talet har ön också varit i rekreatjonsbruk. Det har nu byggts en lägereldsplats på området. Perus kraftverk är ännu i bruk. År 2001 köpte Kristinestaden området tillsammans med Perus byförening från dåvarande kraftbolaget. Storholmen är en av planområdets mest betydelsefulla naturobjekt. Området är inte ett objekt enligt skogs- eller naturskyddslagen, men det är betydelsefullt och ökar naturens mångfaldighet och lokala värde. Området har dessutom lokalt rekreatjonsvärde, både kulturhistoriskt och landskapsligt värde. Det har gjorts en vård- och användningsplan för Storholm ön (Järvinen 2004).

Strosfors före detta fiskodlingsområde

Områdets smala bassängar har nästan torkat efter att fiskodlingsanstaltens verksamhet har slutat. Det växer plantor av tall, björk och gråal på området. Området har blivit gräsbevuxet. På fältskiktet växer det vanliga kulturarter. Det har gjorts en rehabiliteringsplan för fiskodlingsområdet. Det är meningen att förändra området till att passa rekreatjonsanvändning. Ändamålet är att bygga bl.a. en enhetlig större vattenbassäng och lägereldsplats på området.

2.5. Trafiken

Livliga landsvägen 664 går igenom området, vilken fungerar såväl som Storås och så vidare Birkalands riktnings regionala förbindelse. Trafikmängden inom planområdet på landsvägen ifråga är ca 1100 bilar i dygnet (år 2007). En stor del av trafiken är tung trafik.

Gång och cykelväg fattas längs med landsvägen. Höga körhastigheter, tung genomkörnings trafik och bristen på gång och cykelväg är centrala problem angående trafiken på området.

Oy Talentek Ab har utarbetat trafiksäkerhetsplanerna till Närpes, Kristinestaden och Kaskö år 2004..

2.6. Teknisk service

På området finns det vatten- och avloppsvattenledningar, vilka kommer från Lappfjärd via södra sidan av Lappfjärdsån till Dagmarks byn. Elnätet täcker hela planområdet.

Bilaga 3 Nätverket

2.7. Miljöstörningar

Trafikbullret som åstadkoms av den genomkörande tunga trafiken på området är den centrala miljöstörningen.

2.8. Naturmiljön

2.8.1. Allmänt

Området hör till Sydösterbottens kusttrakt av sin landskapstyp. Terrängen på området är svagt sluttande och dels flat. Höjdvariationerna är vanligen små och tydliga älvdalar går tvärs genom terrängen. I Österbotten varierar det mellan moränområden och svagt sluttande områden förorsakade av sedimentation av glaciära flodområden. Bergområden och åsformationer förekommer bara fåtaligt. Bördiga omfattande lerjordsområden förekommer det speciellt av i Sydösterbotten. Åkerodling är dessutom typisk jordbruk på området.

2.8.2. Utredning om naturen

Det har gjorts natur- och landskapsutredningar på området som en del av planarbetet år 2007. Utredningen om Flygekorrar i Dagsmarks området i Kristinestaden gjordes år 2009. (Airix Miljö Ab, FM biolog Sanna Tolonen)

Naturutredningen har kompletterats år 2009 med utredningen om flygekorrarna och utredningen om fågelfaunan.

Jordmånen och terrängen

Planområdets jordmån är huvudsakligen lera, ställvis förekommer också morän.

Allmänna intrycket av området är att det är väldigt flat och svagt sluttande. Lappfjärd-sån rinner i ganska grunda brinklika strömbäddar i krokar genom flata dalområden från öst till väst. Terrängen stiger långsamt, bildar även backar i dalområdets norra och södra sida.

Höjdvariationerna är rätt små. Områdets högsta punkt, 35 m ö.h., ligger i östra delen av planområdet på östra sluttningen i Byås. Terrängens lägsta höjd är i västra delen av planområdet där höjden är ca 10 m ö.h.

2.8.3. Klimat

Årets medeltemperatur i området av Kristinestaden är +4 - +4,5 °C och årliga nederbörden är 550 - 600 mm. Vegetationsperioden här i Finlands konditioner är ganska lång 165 - 170 dygn.

2.8.4. Växtlighet

Planområdet är landsbygd och största delen av området består av öppen åkermark och landsbygds- och bybebyggelse med sina gårdar. Det finns skogsområden på planområdet endast som små holmlika områden, fastän skogig terräng gränsar åkerfält utanför planområdet. Områdets växtlighet är i stor del av området kulturinverkat. Förvridna gamla trån på olika ställen av planområdet berättar om betningshistoria på området.

År 1988 har det ännu träffats på den sällsynta inplanterade sibirisk klematis på Dagsmarks området.

Arbetsgruppen för undervisningsplanen (1982) har värdesatt skogsområdet i Byås, vilketets allra södraste delar når planområdets nordöstra del, som är ett betydelsefullt undervisnings objekt. Området är grundvattensområde och det förekommer vackra moar och näringsrika granbestånd i regionen.

Storholmen som förekommer på planområdet, är planområdets betydelsefullaste naturobjekt fastän den inte är ett objekt inom skogs- eller naturskyddslagen, men har ett betydelsefullt, naturens mångfaldighet ökande, lokalt värde.

Lappfjärdsån, som är Natura-område, rinner igenom planområdet. Vid ån finns lövträdsdominerande blandskog. Natura-områdets delar i Lappfjärdsån (myr, sluttningskogor och strandlundar) som är speciellt betydelsefulla av sin växtlighet befinner sig utanför planområdet. Andra naturskyddsområden befinner sig inte på planområdet.

2.9. Fauna

En **utredning om flygekorror** har gjorts på området våren 2009 (Sanna Tolonen, Airix Miljö Ab). Enligt utredningen gjordes inga spillningsobservationer eller andra observationer gällande förekommandet av flygekorren på planområdet. Väl passande skogstyper för flygekorren förekommer egentligen inte på området

En **utredning om fågelfaunan** i Dagsmarks område gjordes på sommaren 2009 (Maarit Naakka LuK, Marika Vahekoski Luk). Enligt utredningens sammandrag består områdets fågelfauna av fågelarter som typiskt häckar på gårdar och öppna åkerfält och på Lappfjärdsås kanter i stränders buskage och blandskogsbestånd. Det fanns stora flockar av björktrastar och kajor, bofinkarna och lövsångarna var de vanligaste fågelarterna, så som de också är i hela Finland.

De vanligaste fågelarterna på stränderna var sävsångaren och rosenfinken. Också dessa arter är mycket vanliga i övriga Finland. Om lantbruket bibehålls på området, tillåter man strands buskagen att bli kvar som skydd för floddalen och strändernas blandskogor kommer inte att våldsamt förnyas, vidare kommer det också att lämnas i framtiden några murknande träd åt hålbbyggare, så att fågelfaunan sannolikast bevaras likt nuvarande.

På Storholm ön häckar fågelarter som kräver mycket av sin livsmiljö, som härmsångaren, svarthättan och näktergalen. Det växer träd av olika åldrar och även för hålbbyggare finns lämpliga murknande träd på holmen. Även starna använder dessa håll som sina boplatser. Storholmen är enligt fågelfaunan en av Dagsmark betydelsefullaste områden. Det har gjorts stigar, broar och en lägereldsplats på Storholmen. Rika fågelfaunan kommer inte i framtiden heller att störas av friluftare som går längs stigarna. I andra små öar finns det dessutom skyddade och lugna boplatser för vattenfåglar.

Andra särskilda utredningar om faunan gjordes inte. Till den vanliga faunan i Kristinestaden hör bl.a. älgen, vitsvanshjorten, skogsharen, fältharen, sorkarna, igelkotten, räven, hermelinen, vesslan och grävlingen. Av de sällsynta och utrotningshotade arterna förekommer dessutom uttern och flygekorren på området.

Lappfjärdså – Storå vattendraget är mångsidigt och betydelsefullt enligt fiskfaunan. Havsöringen, harren och på nedre loppet vandringsiken stiger upp till ån. Den nationellt viktiga havsöringspopulationen är en av landets fem kvarblivna ursprungliga och naturligt förökande öringspopulationer. Det förekommer dessutom flera sällsynta och hotade arter i ån, till exempel några bäcksländs- och nattsländsarter och blötdjur. Ytterligare förekommer den havslekande och vandrande harren av de lokalt hotade fiskpopulationerna

2.10. Landskap

Planområdet representerar en för området typisk bandlik by vid floddalen. Planområdets landskap behärskas av flata och flacka men bara ställvis mycket vida åkerområden och landsbygdslika bostadsområden och jordbruksbyggnader. I östra delen av planområdet finns ett bylikt centrumområde, men tätorten gränsas inte klart Olika landskapselement överlappar varandra väl. Lappfjärdsån rinner krokigt genom området endast ställvis som ett behärskande landskapselement.

Bebyggelsen och byggnaderna av olika årtionden placerar sig bandlikt på båda sidorna ån, invid vägarna som går i mitten av ån och åkrarna. Små skogsområden fö-

rekommer här och där bland bebyggelsen och åkrarna. Skogarna gränsar planområdet dock klart med olika avstånd både i norr och söder. Egentliga hierarkiska punkter dvs. landmärken finns inte på området.

Värdefulla landskapsobjekt, utsikter och utsiktsområdenas gränssytor

Värdefulla utsikter gällande landskapet öppnas ställvis för vida åkerfält på planområdet

Storholm ön som är i västra delen av planområdet, befinner sig i Lappfjärdsån, där det finns små forsar på båda sidorna. Flodbädden på öns norra sida är utbyggd för elproduktion redan år 1918. Tillsammans formar den lilla, gamla, träbyggda traditionella Perus kraftverk, bredvid belägna gamla kvarnbyggnaden, gröna Storholm ön och de södra små forsarna ett mycket charmigt landskapselement inom planområdet.

Lappfjärdsån slingrar genom området lugnt i sin egen strömbädd. Ån är charmig med sina ställvisa skogsbestånd och ställvis öppna stränder och ställvis steniga, små forsar. Det är inte ett väldigt synligt element i planområdets landskap, även om det är ett behärskat element som har format landskapet.

Precis vid Nylund, på östra sidan av planområdet, finns en vacker och starkt gränsande allé vid gården.

Området har inte speciellt starka gränssytor för sevärdhetsområdena.

Som planens bilagskarta fungerar Kristinestadens Dagsmark områdets natur- och landskapsutredning 2007 (Airix Miljö Ab, FM biolog Sanna Tolonen)

2.11. Vattendrag

Lappfjärdsån rinner i öst-väst riktningen genom planområdet. Lappfjärdsån hör till Lappfjärdså dalens Natura-område (FI0800111). Den är en av de mest betydelsefulla nästan fritt rinnande flodsystem som rinner till Bottenviken. Enligt vatten och miljöstyrelsens (1989) allmänna klassificering är vattenkvaliteten i genomsnitt nöjaktig. Floden är betydelsefull gällande fiske.

Vattendragets viktigaste grundvattenområden ligger vid Lappfjärdsåns källflöden, i området av Lauhavuori. Två grundvattensområden finns dessutom på Dagsmarks södra och norra sidor, i norr Byåsen och i söder Storåsen. Båda är I klassens grundvattensområden. Planområdet begränsas så att grundvattensområdena räcker bara av en liten del till planområdet. Man känner till vattenuttagnings källor på grundvattenregionens kantområde som når Byåsens planområde. I vissa av källorna opererar tre små vattenintagningsanläggningar. I Storåsens del av grundvattensområdet finns också källor och mindre vattenintagningsanläggningar.

2.12. Den byggda miljön

Områdets struktur

Planområdet är öppet och flat kust åkermark, där Lappfjärdsån går igenom i riktningen väst – öst. Bebyggelsen befinner sig på båda sidorna av ån och är på största delen av området mycket gläst, speciellt på södra sidan av ån.

Tätare bybebyggelse har klart fokuserats i gamla bycentrum i Dagsmark och Perus, där också områdets service huvudsakligen befinner sig. I Dagsmarks centrum finns av de viktigaste service lågstadiets skola, bybutiken, banken och ungdomsföreningshuset.

Ekonomiska mittpunkten för områdets landsgårdar placerar sig tämligen jämnt på alla sidor av planområdet, en del dessutom vid närheten av bycentrumet. Det största in-

dustriföretaget på området (luomas Loghomes Ab) opererar i närheten av Dagsmarks bycentrum.

Området skeden

I Lappfjärd har hittats spår efter bosättning från 500-talet. Lappfjärd nämns i historien år 1303 i ett av kungens brev. Tidigare till Närpes socken tillhörd Lappfjärd utnämndes till egen församling år 1607. Då blev Lappfjärd moderförsamling till Sideby, Isojoki och Tjock. Kristinestad var Lappfjärd's kapellförsamling ända till 1900-talet. År 1973 anslöts Lappfjärd, Tjock och Sideby till Kristinestad.

Noggranna uppgifter om inventeringsområdets bosättning finns inte. Man kan dock anta, att den förhistoriska bosättningen har utbredd sig från de områden, som först varit fria från vatten. Inom inventeringsområdet finns inga kända fasta fornminnen. I Dagsmark jordebok fanns på 1540-talet två och på 1570-talet tre fastigheter. I slutet på 1600-talet var antalet fastigheter 5 och år 1740 åtta. De första fastigheterna var belägna på en bytomt sydväst från Dagsmarks skola. Senare efter 1774 påbörjat storskifte grundades flera nya fastigheter. Den äldsta kartan, där Dagsmark återges, är en karta utarbetad år 1650 av Claes Claesson. I kartan är Dagsmark markerad med tre rundlar. Lappfjärd är redan då ett betydelsefullt centrum. Vägförbindelse till Dagsmark är inte markerad i kartan.

Områdets stomfastigheter har utgjorts av Pärus, Mitts, Dåli, Nyholm, Lillkull, Liilsjö, Klemets, Äbb, Båsk, Lång och Rosenback. Fastighetsbildningshistorien sträcker sig tillbaka till 1700- och 1800-talen, då storskiftet påbörjades. Inom Dagsmarks planområde är 31 fastigheter och 20 torp markerade med namn i karta från år 1906. Från Perus-sidan finns inte motsvarande kartmaterial tillgängligt. Många fastigheters styckning har registrerats på 1910-talet eller efter det.

I början på 1900-talet har svenskspråkiga folkskolor byggts i Dagsmarks by (1906) samt i Perus (1910, återuppbyggd efter första skolans brand). Bägge byggnader har bevarats väl och Dagsmarks skola är fortfarande i bruk. Inom området har tre sågverk funnits i Ragnarsvik och Storfors samt en på Vesterbacks fastighet. I Storfors har det även eventuellt bedrivits kvarnverksamhet. Förutom detta har det på fastighet Grönros område väster om Dagsmark funnits en kvarn.

Bebyggd kulturmiljö

För hela området karaktäristiska särdrag är en riklig mängd av gammalt byggnadsbestånd. Inom området finns ett flertal gamla rätt bra bevarade bostadsbyggnader och tillhörande gårdsgruppers ekonomi- m.fl. byggnader. Sida vid sida med det äldsta byggnadsbeståndet existerar en mångfald lantgårds- och småhusbyggnader från olika årtionden.

Inom området finns inga på riksnivå värdefulla enskilda byggnadsobjekt eller områden, ej heller landskapsmässigt värdefulla enskilda objekt. Perus och Dagsmark byområden, utgör en del av landskapsplanens mer vidsträckta kulturmiljöer. I byggnadsbeståndsutredningen som utarbetats för planberedningsarbetet inventerades 57 objekt inom planområdet. Objekten är lokalt värdefulla. Största delen av de inventerade byggnaderna är för området typiska bostadsbyggnader och/eller fastigheter, vilka på många ställen placerar sig bandvis längs med vägar och formar behagliga helheter. I inventeringen har tre områden lyfts fram. Inom Dagsmarks byområde har två områdeshelheter avgränsats och inom Perus område en helhet.

Objekt och områden som bör beaktas vid planläggningen återfinns i förteckning i avsnitt 4.4.3. Byggnadsinventering som planens bilaga; rakennusinventointi 2008-2009 (Airix Ympäristö Oy)

Forntida minnesobjekt

På planeområdet finns inga forntida minnesobjekt, som är med i Hertta register.

2.13. Markägoförhållanden

Områdets markägoförhållanden fördelar sig mellan privatägda, stads- och statsägda (vägområden).

Bilaga 4. Markägoförhållanden

2.14. Planläggningsituation

2.14.1. Riksomfattande målsättningar för områdesanvändning

Statsrådet har år 2000 fattat beslut om riksomfattande målsättningar för områdesanvändning och ytterligare ett beslut gällande målsättningarnas revidering i november 2008. De reviderade områdesanvändningsmålsättningarna har trätt ikraft den 1.3.2009. Vid landskapsplanläggning och annan planering av områdesanvändning bör säkerställas att de riksomfattande målsättningarna för områdesanvändningen beaktas så, att förverklingen av dessa inte försvåras (MBL 24 § 2 momentet).

De riksomfattande målsättningarna är indelade i allmänna och specialmålsättningar. De allmänna målsättningarna är principiella linjedragningar, vilka bör iakttagas i övergripande planläggning, såsom landskaps- och generalplanläggning. Specialmålsättningarna utgörs av bindande förpliktelser, vilka gäller all planläggning, såsom byggnadsstyrande bygeneralplaner, såvida dessa inte har avgränsats att gälla endast en särskild planläggningsnivå. Specialmålsättningar för, byggnadslov berättigande, bygeneralplaner är bl.a.:

- Generalplanläggningen bör främja harmonisering av samhällsstrukturen och presentera erforderliga åtgärder för harmonisering.
- Vid planering av områdesanvändning bör landsbygdens bosättning samt turism och andra rekreativ verksamheter riktas på att stöda landsbygdens bosättningscentral och bynätverk samt infrastruktur
- Utgångspunkten för generalplanen bör utgöras av en motiverad befolkningsökningsprognos.
- Vid områdesanvändningen bör iakttagas myndighetsutredda områden med översvämningsrisker och strävas till att förebygga risker föranledda av översvämningar. Vid planering av områdesanvändningen får nybyggnation inte förläggas på områden med risk för översvämningar.
- Vid generalplanläggning bör man bereda sig på ökande stormar och ösregn.
- Vid områdesplaneringen bör energibesparing samt bruksförutsättningar för förnyelsebara energikällor främjas.
- Vid planering av områdesanvändningen bör hälsosam och kvalitativ vattentillgång säkras och det, att glesbygdens regionala vattenförsörjningslösningar kan förverkligas. Dessutom bör vid planering av områdesanvändningen iakttagas förebyggande åtgärder för att förhindra olägenheter föranledda av avloppsvatten.
- Vid planering av områdesanvändningen bör säkerställas, att på riksnivå betydelsefulla kulturmiljöers och kulturarvs värden bevaras.

- Vid planering av områdesanvändningen bör ekologiska eller, med tanke på rekreationsbruk, betydelsefulla och enhetliga naturområden beaktas. Områdesanvändningen bör styras så att dessa områdeshelheter inte omotiverat splittras.
- Vid planering av områdesanvändningen bör fritidsbosättning på strandområden planeras så att strandområden med värdefulla naturvärden bevaras och fritidsbosättningens trevnad bibehålls.
- Vid planering av områdesanvändningen bör grund- och ytvattens skydds- och bruksbehov beaktas.
- Utan särskilda skäl bör inte bördiga och enhetliga åkermarker tas i bruk för tätortsfunktioner, ej heller bördiga och omfattande skogsbruksområden splittas för annan markanvändning.

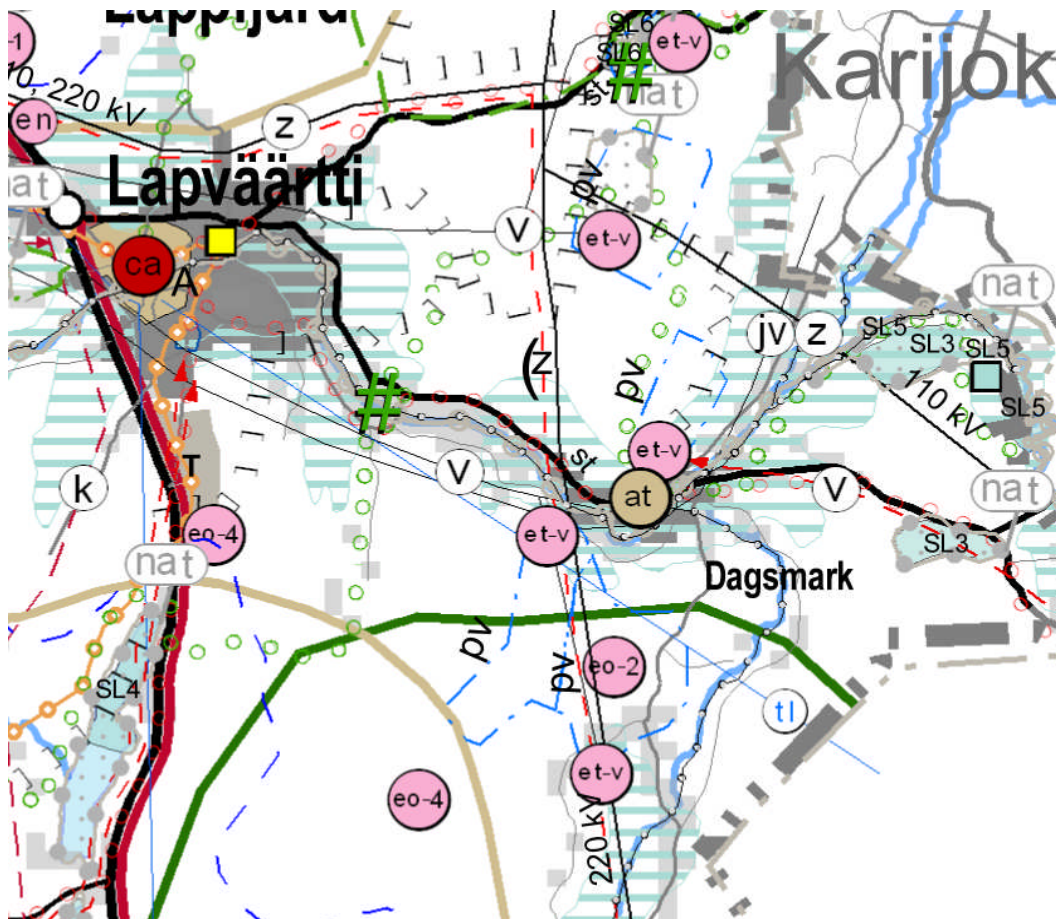
2.14.2. Landskapsplan

Kristinestad hör till Österbottens landskapsförbund. Österbottens landskapsplan är utarbetad att omfatta hela landskapet och dess samkommunala funktioner som en helhetslandskapsplan. Landskapsfullmäktige godkände den 29.9.2008 Österbottens landskapsplan, vilken i nuläget finns vid miljöministeriet för fastställelse. Efter ministeriets fastställelsebeslut erhåller planen lagkraftighet. Den godkända landskapsplanen ersätter den nuvarande regionplanen.

Landskapsplanen står som riktlinje vid utarbetning och ändring av generalplan och detaljplan samt vid igångsättande av övriga åtgärder för att organisera områdesanvändningen. Myndigheter bör vid åtgärder gällande områdesanvändning ta landskapsplanen i beaktande, sträva till att främja dess realisering och sörja för att planens förverkligande inte försvåras. Landskapsplanen är inte ikraft inom rättsverkande general- och detaljplaneområden, men styr ändring av dessa planer.

Landskapsplanen är godkänd av Österbottens landskapsförbunds landskapsfullmäktige 29.9.2008 och fastställd i miljöministeriet 21.12.2010. Landskapsplanebeteckningar som berör området är:

- Dagsmarks by är anvisad som byområde **at**
- Landsväg 664 (Dagsmarksvägen) markeras som regionväg **st**. I anslutning till regionvägen har en cykelled anvisats.
- Norr om och sydväst om byområdet till finns grundvattenområden **pv**, vars kanter sträcker sig in på planeområdet. Inom planeområdet har två vattentag **et-v** anvisats
- Närpå hela planeområdet hör till ett landskapsmässigt värdefullt kulturlandskapsområde.
- Storholmens ö utgör rekreations/turismobjekt. En riktgivande friluftsledsförbindelse, via området, har anvisats i sydlig-nordlig riktning.
- En kraftledning genomkorsar området.
- Hela området ingår i ett vidsträckt område, som utgör objekt för utveckling av områdets dragningskraft/turism och rekreation

Karta 3. Utdrag ur landskapsplan

Landskapsplanens etapplaner I och II är under beredning.

2.15. Kommunala och övriga regionala planer

Generalplan

Inom området gäller en icke rättsverkande generalplan, som godkänkts i kommunfullmäktige den 10.6.1993.

Planeringsområdet angränsar i väst till Lappfjärds delgeneralplan, vars planförslag är till påseende under tidsperioden 7.-23.12.2009 samt 4.-20.1.2010.

Detalplan

Inom området finns inga ikraftvarande detaljplaner.

Byggnadsordning

Kristinestads byggnadsordning är godkänd av stadsfullmäktige den 21.9.2000.

3. MÅLSÄTTNINGAR

3.1. Befolkning, befolkningsutveckling

Delgeneralplanen bör skapa förutsättningar för kompletterande, områdets miljövärden beaktande byggnation. Målsättningen är att påverka utvecklingen av Dagsmarks område så, att Statistikcentralens negativa befolkningsutvecklingsprognos kunde vändas till positiv.

I och med osäkerhetsfaktorer med avseende på områdets utveckling har man inte ansett det vara motiverat att som grund för delgeneralplanen ställa noggranna kvantitativa utvecklingsmålsättningar gällande befolkningsmängd. Planens syfte är att skapa planläggnings- och markanvändningsmässiga förutsättningar för bostadsbyggnation och befolkningsutveckling, varmed det inom området i enlighet med behovet kan förläggas nya bostäder på ett hållbart sätt med tanke på byns service, livskraftighet, bystruktur och miljöfaktorer.

3.2. Bosättning och byggnation, dimensionering

Dimensionering av nya byggnadsplatser baseras på områdets landskaps- och övriga miljöfaktorer, bystrukturen och utredning av byggnadsmöjligheter inom centrala byområden. Inom en del av planläggningsområdet anges den nya bostadsbyggnationens mängd och approximativa placering fastighetsvis.

Planläggningslösningen bör till sin natur vara möjliggörande, i denna fastslås inte exakt mängd ny byggnation för hela området. Inom landsbygds- och byområden av Dagsmarks typ vore inte en exakt dimensionering realistiskt, eftersom markägarnas framtida behov och efterfrågan riktad på området inte i praktiken är förutsägbar. Placering av nybyggnation är starkt bunden till regionens näringslivs- och sysselsättningsgrads allmänna utveckling. Genom att anvisa attraktiva bosättningsmöjligheter eftersträvas att skapa förutsättningar för Dagsmarks området och även mer utvidgat för positiv utveckling av hela regionen.

3.3. Näringsliv, service

Jord- och skogsbrukets viktiga betydelse som områdets grundnäringsgren utgör väsentliga utgångspunkter för planeringen: verksamhetsförutsättningarna för områdets företag iakttas bl.a. genom placering av ny bosättning.

Inom områdets fungerande industriella företags behov med tanke på markanvändning bör kartläggas och iakttas vid planläggningens lösningar. Förutsättningar för ny företagsamhet skapas i anslutning till bosättning, såvida verksamheten inte föranleder miljöstörningar. För storskaligare industriell verksamhet reserveras inte nya områden inom planen.

Planen bör skapa förutsättningar för bevarandet av och utvecklandet av områdets serviceutbud. Speciell målsättning utgör befolkningsutveckling, vilken möjliggör bevarandet av Dagsmark skola.

3.4. Naturobjekt, kulturmiljö

Naturmiljöns och landskapets värdefulla objekt iakttas på basen av utredningar i anslutning till planläggningen.

Värdefulla byggnader och byggnadshelheter bör bevaras, och kompletterande byggnation bör anpassas till miljöns traditionella byggnadsstil på basen av byggnadsinventeringen.

Kulturhistoriskt värdefulla och landskapsmässigt betydelsefulla områden hålls i mån av möjlighet fria från annan markanvändning. Dessa områden markeras vid behov med specialmarkeringar. Vid anvisning av nya byggnadsplatser iakttas speciellt deras placering i terrängen och anpassning till landskapet.

4. BESKRIVNING AV DELGENERALPLANUTKAST

4.1. Planens struktur, generella motiveringar

Utgångspunkter för delgeneralplanen utgörs av värden riktade på landskapet, natur och den bebyggda miljön. Även säkerställandet av förutsättningarna för områdets jordbruks- och annan företagsverksamhet har utgjort en viktig utgångspunkt. Bevarandet och utvecklandet av områdets service och livskraftighet har förutsatt en planläggningslösning som ger valmöjligheter för kompletterande byggnation även i framtiden. Vid placering av i planen anvisad bostadsbyggnation har strävan varit att denna förläggs på bra platser med avseende på service, vattenförsörjning och övrig bystruktur.

Delgeneralplanens baslösning delar, med avseende på kompletterande byggnation, in planläggningsområdet i två zoner:

Dagsmarks och Perus' byars centrala byområden har avgränsats med at-indexbeteckning som områden för bycentra. Dessa områden lämpar sig mycket väl för placering av kompletterande byggnation. Mängden ny bostadsbebyggelse inom at-områdena har utretts fastighetsvis och i planen betecknats som mängd bostadsbebyggelse med ungefärlig placering.

Inom det resterande planläggningsområdet har områden för nuvarande bostadsbebyggelse, jordbrukslägenheters economicentran samt övriga områdens reservationer enligt användningsändamål anvisats. Även inom dessa, utom bycentran, avgränsade områden kan vid behov kompletterande bebyggelse placeras, men beslut gällande detta bör tas i samband med behovsplaneringslösningar och byggnadslovsbehandling.

4.2. Dimensionering

På området riktas inte nämnvärt byggnadstryck. Inom hela området har under senare år byggts ett till två nya bostadsbyggnader per år. Förverkligad byggnation har inte ansetts vara rationellt som utgångspunkt för dimensioneringen av nybyggnation, eftersom det är mycket svårt att exakt fastställa framtida byggnadsbehov och förläggning av tomtutbud inom områden av Dagsmarks typ. För att planen skulle möjliggöra det verkliga byggnadsbehovet, bör dimensioneringen möjliggöra riklig förekomst av alternativa byggnadsplatser. Av dessa kommer i praktiken bara en del att bebyggas.

Delgeneralplanens at-zons dimensionering möjliggör placering av totalt 65 nya byggnadsplatser inom planläggningsområdet. Dimensioneringen har bestämts fastighetsvis baserat på vardera fastighets inom at-zonen placerade, och i planen som byområde reserverade för byggnation lämpliga och obebyggda områdens ytareal. Säkerställning av likvärdig behandling av markägare genom stomfastighetsgranskning baserat på genomsnittsår, generellt tillämplad metod vid strandgeneralplanläggning, har i Dagsmarks förhållanden inte ansetts nödvändigt. Nya byggnadsplatser har *i Dagsmark anvisats likvärdigt inom de områden, som bäst lämpar sig för byggnation*. Inom den dimensionerande arealen har inte fastigheters områden, vilka förblivit utom de nya AT-områdena, beaktats.

I planen anvisad byggrätt har fastställts på basen av areal enligt följande.

Fastighets nya AT-områdes areal

- under 1 ha, en ny byggplats
- 1,0 – 1,99 ha, två nya byggplatser
- 2,0 – 3,99 ha, tre nya byggplatser
- Över fyra häktar 4,0 ha, fyra nya byggplatser

4.3. Service

I planen har beaktats områdets nuvarande serviceutbud som områden för service och administration (P), områden för offentlig service och administration (PY) eller som en del av byområdets (AT) reservation.

4.4. PLANENS REVIDERINGAR EFTER UTKASTSSKEDET

Påminnelserna och utlåtandena har lett till följande kompletteringar:

- Påminnelserna och utlåtandena har lett till följande kompletteringar:
- Planbeskrivningen har kompletterats med uppgifter om, i landskapsplanen ingående beteckningar och reservationer, vilka nämnts i landskapsförbundets utlåtande.
- I naturutredningen nämnda källor och dem berörande planbestämmelse har bifogats till plankartan: "Vid byggnation i närheten av källan och annan markanvändning bör tillses, att områdets användningsmöjligheter som vattenkälla inte riskeras eller källans vattenkvalitet försvagas."
- På fastighet 6:89 (Nordlund) finns inte behov av att använda sr- eller /s beteckning. Ett numreringsfel har inträffat vid byggnadsinventeringen.
- Invid landsväg 664 har en reservation för en led för lätt trafik infogats.
- Lappfjärds å har kompletterats med en led för paddling.
- Planens byggnadsinventering har kompletterats med bl.a. gamla kartor och en beskrivning av byns historia enligt önskemål från Österbottens museum och ELY-centralen
- Byggnadsinventeringen har kompletterats med en beskrivning av inventerings- och viktningsgrunder.
- Planen har kompletterats med del av elnät som saknats tidigare och preliminära byggnadsrätters lägen för tre nya byggnadsplatser har granskats på basen av Fortums utlåtande.
- Storholmens planbeteckning har ändrats på basen av miljönämndens anförande samt kompletterats med planbestämmelse för området.
- Naturutredningens beteckning för strandlund M har ändrats till beteckning M/s.
- I planen ingående T-område har ändrats till beteckning TY och bifogats bestämmelse: Mellan TY-områden och bosättning bör vid behov lämnas en tillräcklig, med beaktande av verksamhetens kvalitet och miljökonsekvenser, skyddszon."
- Industritomt (TY, Lappfjärds potatis) har utvidgats så, att erforderlig utveckling av verksamheten möjliggörs.
- AT-reservation vid fastighet 3:54 har utvidgats och friluftsled bredvid denna har flyttats.
- Lappfjärds ås W-1 område har kompletterats med /s beteckning

- Planbestämmelser har kompletterats med krav om miljötillstånd enligt MBL 128 § för MY-områden.
- Planförslagets områdesavgränsningar för grundvattenområden har granskats och planbestämmelser kompletterats med bestämmelser om grundvattenskydd.
- Planen har kompletterats med bestämmelser om lägsta tillåtna byggnadshöjder.
- Byggnadsinventeringens viktningsgrunder har förtydligats och planen har kompletterats med några skyddsobjekt.
- Bestämmelser för planbeteckning sk har kompletterats.
- Planbestämmelser gällande områdets avloppsvattenbehandling och skyddsavstånd samt torrdass har kompletterats.
- Dimensioneringsgrunder i avsnitt 4.2. har reviderats. Revideringen inverkar dock inte i praktiken på olika fastigheters byggnadsrätter.
- I samband med pil-beteckning, visande utvidgningsriktning för industriföretag i närheten av bycentrat, har bestämmelse infogats: "Utvidgningens miljökonsekvenser bör utredas i samband med detaljplanläggning, planeringsbehovslösning eller byggnadstillstånd.

4.5. Områdesreservationer

4.5.1. Områdesreservationer anvisade för byggnation

AT Byområde.

Beteckningen anger byområden, inom vilka bosättning, jordbruks ekonomacentran, service och arbetslokaler kan placeras. Som AT-områden har Dagsmarks och Perus nuvarande centralaste bosättningsområden reserverats. Inom avgränsningen har medtagits områden som i anslutning till nuvarande bosättning lämpar sig väl som områden för kompletterande bybebyggelse.

Enligt planebestämmelser:

Våningsytan får vara högst 10 % av byggnadsplatsens areal. Byggnad i anslutning till befintliga byggnader skall anpassas till det tidigare byggsättet och det befintliga byggnadsbeståndet vad gäller placering, storlek, utformning, fasadmaterial, färgsättning och fasadutformning. Byggnaderna på en byggplats skall utgöra en med avseende på landskap och bybilden harmonisk helhet.

AP Bostadsområde dominerat av småhus.

Beteckningen avser byggnadsplatser för befintliga egnahemshus och byggnadsgrupper, som förblir utom bycentrat. Nya AP-områden har inte ansetts vara nödvändiga att reservera, eftersom man i planläggningslösningen strävar till att stöda kompletterande byggnation inom bycentrat. AP-områdenas planbestämmelser gällande byggnadssätt och byggnadsrätt är kongruent med dem för AT-områden.

Enligt planebestämmelser:

Våningsytan får vara högst 10 % av byggnadsplatsens areal. Byggnad i anslutning till befintliga byggnadsbeståndet vad gäller placering, storlek, utformning, fasadmaterial, färgsättning och fasadutformning. Byggnaderna på en byggplats skall utgöra en med avseende på landskap och bybilden harmonisk helhet.

AM Område för lantbrukslägenheters driftscentrum.

I planen har områdets nuvarande jordbruksfastigheter anvisats som område för jordbruks ekonomisentrum. Avgränsningarna är generella, varmed jordbruksfastigheters produktions- och övrig byggnation kan placeras även på fastighetens övriga områden beaktande näringslivsutvecklingens behov samt närområdets bosättning, landskap och annan markanvändning. Nya reservationer ingår inte i planen.

P Område för service och förvaltning.

Som område för service och administration har i planen anvisats områden vid närbutik, banken och ungdomslokalen (Majbo). Perus' kafé-restaurangtomt har införlivats i AT-reservationen. Nya reservationer ingår inte i planen.

PY Område för offentlig service och administration.

Som område för offentlig service och administration har i planen anvisats områden vid skolan, daghemmet och ålderdomshemmet. Nya reservationer ingår inte i planen.

TY Industriområde där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art.

Tre reservationer med TY-markering har anvisats i planen. Områdena är avsedda för befintliga företag. Områdets eventuella utvecklingsbehov har markerats med pilsymboler.

Enligt planebestämmelser:

På området får ej placeras anläggning, som förorsakar buller, som vid områdets gräns överstiger 55 dBA eller som förorsakar luftföroreningar eller annan miljöstörning.

Mellan TY-områden och bosättning bör vid behov lämnas en tillräcklig, med beaktande av verksamhetens kvalitet och miljökonsekvenser, skyddszon.

RA Område för fritidsbostäder.

I planen har en befintlig fritidsbostadstomt anvisats med RA-beteckning. Nya reservationer ingår inte i planen.

4.5.2. Övriga områdesreservationer

M Jord- och skogsbruksdominerat område.

Befintliga, utom övriga planmarkeringar kvarblivande, skogsområden betecknas med M-beteckning.

Enligt planebestämmelser:

På området tillåts byggande som hänför sig till jord- och skogsbruket samt bostadsbyggande med glesbygdskaraktär, om detta in är möjlig på AT- eller AP-område.

MT Jordbruksområde.

Områdets åkerområden, vilka inte klassificerats som landskapsmässigt värdefulla, har anvisats som MT-områden. Med tanke på bymiljön vore även deras bevarande i jordbruksanvändning önskvärt.

Enligt planebestämmelser:

Bostadsbyggandet skall i fråga om läget ansluta sig till befintliga driftscentra eller nuvarande vägar, som används för bosättning, åkrarna bevaras fria från byggande. Bostadsbyggandet bör främst placeras på AP-, AT- eller M-område, som samma markägare möjligtvis äger.

MP Område för trädgårdsodling och växthus.

Inom området verkande trädgårds- och växthusföretags områden har anvisats som MP-områden.

Enligt planebestämmelser:

På området får uppföras bostadsbyggnader i anslutning till verksamheten.

MA Landskapsmässigt värdefullt område.

Planläggningsområdets landskapsmässigt värdefulla åkrar har anvisats som MT-områden.

Enligt planebestämmelser:

Med tanke på landskapsbilden är det viktigt att området bevaras öppet och i odlingsbruk. Bostadsbyggandet bör främst placeras på AP-, AT- eller M-område, som samma markägare möjligtvis äger. I fall om detta inte är möjligt, bör byggandet i fråga om läget ansluta sig till befintliga driftscentra eller nuvarande vägar som används för bosättning.

MY Jord- och skogsbruksdominerat område med särskilda miljövärden.

Enligt planebestämmelser:

Skogsavverkning utförs i enlighet med områdets speciella karaktär, så att landskapsmässiga och övriga miljömässiga värden bevaras.

På området får inte utföras åtgärder som ändrar på landskapet utan tillstånd för miljöåtgärder MBL 128§.

V Rekreatiomsområde.

Som rekreatiomsområden har på basen av tidigare delgeneralplan och dagssituationen anvisats några fria områden belägna i Dagsmarks centrala byområde. Även Storholmen och Storforsens tidigare fiskodlingsområde har anvisats som rekreatiomsområde.

V-1 Rekreatiomsområde.

Storholmen har anvisats som rekreatiomsområde med beteckning V-1.

Enligt planebestämmelser:

Landskaps- och naturmässigt värdefullt område, vars karaktär bör bevaras. På området får inte utföras åtgärder som ändrar på landskapet utan tillstånd för miljöåtgärder MBL 128§.

VU Område för idrott och rekreation.

Planeområdets två små bollplaner har anvisats som VU-områden.

Enligt planebestämmelser:

På området får placeras byggnader och konstruktioner som betjänar idrotts-, rekreatioms- och fritidsverksamhet.

EN Område för energiförsörjning.

Inom området är Perus elkraftverk och en kvarnbyggnad belägna.

emt Specialområde.

Markeringen anger en redan förverkligad länkmast.

W-1/s Vattenområde.

Lappfjärds å har anvisats med W-1/s markering.

Enligt planebestämmelser:

På stränderna bör lämnas tillräckligt vidsträckta skyddszoner så att de skadliga verkningarna av avrinningsvatten kan minskas effektivt.

4.5.3. Övriga planbeteckningar

sk Regionalt värdefullt kulturlandskapsområde.

Avgränsningen har gjorts på basen av landskapsplanen.

Enligt planbestämmelser:

Områdets särdrag, såsom gammalt byggnadsbestånd, vägnät och öppna landskapsfastigheter bör bevaras. Byggnation inom området bör anpassas till områdets värden.

sk-1 **Område som är värdefullt med tanke på stads eller bybilden. (byggnadsinventering)**

Enligt planbestämmelser:

Vid markanvändningen bör bybildsmässiga värden säkerställas, såsom värdefulla byggnaders bevarande. Ny- och reparationsbyggnation bör anpassas till det säregna och till byggnadstraditionen värdefulla områdets byggnadsarv.

Avgränsningen har gjorts på basen av byggnads- och landskapsutredningarna. I avgränsningen har medtagits Dagsmarks och Perus' bycentras områden, inom vilka värdefullt gammalt byggnadsbestånd koncentrerats.

pv **Viktigt grundvattensområde eller grundvattensområde som lämpar sig för vattentäkt.**

Enligt planbestämmelser:

Vid planering av områdets användning bör iakttas att områdets användningsmöjligheter som vattenkälla inte riskeras eller grundvattenresursernas kvalitet försvagas.

Områdets byggnation eller andra åtgärder begränsas av vattenlagens (förbud mot ändring av grundvatten) och miljöskyddslagens (förbud mot att förstöra grundvatten) begränsningar.

Avgränsningen har gjorts på basen av landskapsplanen.

at **Område där bygglov för bostadshus med högst två bostäder kan beviljas på grundval av generalplan enligt mbl 44 §. Rätten till ny bostadsbyggande på området har lokaliserats till respektive markägares at-område.**

Dagsmarks och Perus' byars centrala, för kompletterande bebyggelse väl anpassade områden, har avgränsats med at-indexbeteckning som områden för bycentra. Mängden ny bostadsbebyggelse inom at-områdena har utretts fastighetsvis och i planen angivits som mängd bostadsbebyggelse med ungefärlig placering.

nat **Natura-område.**

Lappfjärds å har markerats som natura-område.

me **Riktgivande bullerområde.**

Enligt planebestämmelser:

Område där bullernivån överstiger dagsriktvärdet 55 dBA. På området får inte placeras nya bostäder, medan befintliga bostadsbyggnader får renoveras och utvidgas.

sr Byggnad som skyddas.

Byggnader som skyddas har markerats i planen på basen av byggnadsinventering.

sr Byggnad som skall skyddas.

Byggnader som skyddas har markerats i planen på basen av byggnadsinventering.

Enligt planebestämmelser:

Enligt MBL 41.2 § bestäms att kulturhistoriskt värdefulla byggnader inte får rivas. Ändringar och reparationer, ändring av användningsändamål eller kompletterande bebyggelse skall vara sådan att det byggnads-, och kulturhistoriskt eller landskapsmässigt värdefulla karaktär bevaras. Innan byggnaden på betydande sätt ändras, skall Museiverket ges möjlighet att ge utlåtande. Numereringen anvisar till förteckningen i planbeskrivningen.

I planen märkta byggnader, som skyddas. Numreringen hänvisar till plankarta samt inventering. Objekten är lokalt värdefulla och de har på basen av inventering byggnadshistoriskt (*rh*), *historiskt (h)* samt *landskapsmässigt värde (m)*.

4	Perus skola	(rh, h, m)	
15	Fastighet 5:219, Nyholm		(rh, h, m)
30	Dagsmarks skola (12:1)	(rh, h, m)	
41	Fastighet 1:263 (Grönros)		rh, h, m)
52	Fastighet 2:3		(rh, h, m)
58	Pärus-Fors kraftverksområde (22:71)	(rh, h, m)	

/s Område där miljön bevaras.

Byggnader som skyddas har markerats i planen på basen av byggnadsinventering.

Enligt planbestämmelser:

I byggnader eller konstruktioner utförda reparations- eller ändringsarbeten bör var av sådan art att objektets kulturhistoriska värde bevaras. Nybyggnader bör anpassas till omgivande miljöns byggnadsstil. Numereringen anvisar till förteckningen i planbeskrivningen.

I planen märkta byggnader, som skyddas. Numreringen hänvisar till plankarta samt inventering. Objekten är lokalt värdefulla och de har på basen av inventering byggnadshistoriskt (*rh*), *historiskt (h)* samt *landskapsmässigt värde (m)*.

1	bod	(h, m)	
2	Fastighet 4:43, Holmberg	(h, m)	
5	Fastighet 40:76	(m)	
6	9:45, Kärret	(m)	
7	Fastighet 6:85, Mossback	(m)	
9	Fastighet 1:238, Sandlund	(h, m)	
10	1:237, Enberg (bod)	(h)	
11	Fastighet 1:208	(m)	
12	Fastighet 1:162, Dalen	(m)	
13	Fastighet 5:275, Lund	(m)	
18	Fastighet 5:245	(m)	
19	Fastighet 20:0	(m)	
20	Fastighet 4:23 (församlingsgård)	(h, m)	

ÄNDRING OCH UTVIDGNING AV DAGSMARK DELGENERALPLAN

Planförslag 14.3.2011

21	<i>Fastighet 6:72, Granlund</i>	<i>(rh, m)</i>
23	<i>bod (6:36)</i>	<i>(rh),</i>
24	<i>Fastighet 4:53</i>	<i>(rh, h, m)</i>
25	<i>Fastighet 4:150</i>	<i>(rh, h, m)</i>
27	<i>Fastighet 1:22</i>	<i>(m)</i>
28	<i>Fastighet 4:107</i>	<i>(h, m)</i>
29	<i>Fastighet 1:88</i>	<i>(h, m)</i>
32	<i>Fastighet 3:120</i>	<i>(h, m)</i>
33	<i>Fastighet 3:200</i>	<i>(h, m)</i>
34	<i>Fastighet 3:164</i>	<i>(rh, h, m)</i>
36	<i>Fastighet 2:93</i>	<i>(h, m)</i>
37	<i>Fastighet 2:227, Rosengård</i>	<i>(h, m)</i>
38	<i>Fastighet 5:226</i>	<i>(m)</i>
39	<i>Fastighet 5:250</i>	<i>(h, m)</i>
40	<i>Fastighet 5:253, Lindell</i>	<i>(rh, m)</i>
42	<i>Fastighet 6:77</i>	<i>(h, m)</i>
45	<i>Fastighet 6:89</i>	<i>(h, m)</i>
46	<i>Tila 1:28</i>	<i>(m)</i>
48	<i>Fastighet 1:137</i>	<i>(m)</i>
49	<i>Fastighet 1:93</i>	<i>m</i>
54	<i>Fastighet 21:94</i>	<i>(h, m)</i>
55	<i>Fastighet 21:18, Rudolfsbacken</i>	<i>(h, m)</i>
56	<i>Fastighet 21:69</i>	<i>(m)</i>
57	<i>Fastighet 21:170</i>	<i>(m)</i>
58	<i>Pärus-Fors kraftverksområde (22:71)</i>	<i>(rh, h, m)</i>
60	<i>Mittsdal (22:40)</i>	<i>(h, m)</i>

4.5.4. Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser:

Delgeneralplan har uppgjorts som generalplan med rättverkningar enligt MBL § 42.

Avloppsvatten bör behandlas i enlighet med myndigheters anvisningar, såvida dessa inte kan ledas till allmänt avloppswerk.

Avstånd från byggnader vid åstrand till strandlinjes medelvattennivå bör vara minst 50 meter. Inom översvämningskänsliga områden bör man i samband med byggnation begära utlåtande om lägsta tillåtna grundläggningnivå av ELY-centralen.

5. PLANENS KONSEKVENSER

5.1. Allmänt

Syftet med planläggningens konsekvensbedömning är att på förhand i erforderlig utsträckning utreda planens konsekvenser. Enligt MBL 9 §: Planen bör baseras på tillräcklig mängd granskningar och utredningar. Vid utarbetning av planen bör i erforderlig utsträckning utredas planens miljökonsekvenser, inbegripande samhällsekonomiska, sociala, kulturella och övriga konsekvenser. Utredningarna bör täcka hela det området som uppskattningsvis betydelsefullt kan influeras av planen. Vid miljökonsekvensbedömning behandlas även principer för att hindra eller mildra eventuella skadliga konsekvenser.

Vid beredningen av Dagsmarks generalplan har strävan varit att identifiera och utreda betydande konsekvenser föranledda av planen. Konsekvensbedömning har gjorts som speciaillistbedömningar, på basen av befintliga utredningar och litteratur, terrängbesök, dimensioneringsgranskningar. Processtida växelverkan med invånare och övriga intressenter utnyttjas vid konsekvensbedömningens fortsättning – områdets invånare ger viktig tilläggsinformation åt bedömningen.

Av generalplanens förverkling föranledda konsekvenser har bedömts betydande konsekvenser för områdes- och samhällsstruktur; trafik; industri, handel och näringsliv; samhälls- och energiekonomi; natur och naturresurser; landskap, bybild, kulturarv och bebyggd miljö samt människors levnadsförhållanden och levnadsmiljö.

5.2. Konsekvenser på områdesstrukturen och service

Planläggningslösningen ger markanvändningsmässiga förutsättningar för Dagsmarks område att utvecklas som en del av Kristinestads struktur. Planens förverkling är ägnad att stöda områdets nuvarande serviceutbud samt bevarande och utvecklande av näringslivet.

Vid förverkling av byggnation anvisad i delgeneralplanen komprimeras och kompletteras byområdets struktur. Även användning av nuvarande och utvidgade kommunaltekniska nät effektiviseras. Områdesreservationerna möjliggör även utveckling av service- och industriområden, till stöd för bosättningen och övrig områdesstruktur.

Bevarandet av Dagsmarks som livskraftigt förstärker också serviceutbudet i Lappfjärd och Lålby samt skapar förutsättningar för ny service inom hela området.

Nya byggnadsplatser har anvisats i anslutning till befintlig bystruktur så att anläggande av nya väganlutningar undviks. Det befintliga vägnätet täcker vägförbindelsebehovet inom planläggningsområdet.

5.3. Konsekvenser för natur- och landskap och djurliv

För området har en omfattande natur- och landskaps samt flygekorr- och fågelutredning utarbetats. Områden i utredningarna har iakttagits vid planläggningen så att värden förbundna med dessa bevaras.

Vid, till Naturaobjekt hörande, Lappfjärdsåns strand har inte anvisats ny utvidgad byggnation, för att inte försvaga områdets skyddsvärden. Inte heller i områdets närhet har anvisats betydande nybyggnation, som kunde försvaga områdets skyddsvärden.

5.4. Konsekvenser för bebyggd- och kulturmiljö

För området har en byggnadsinventering utförts under åren 2008-09. Byggnadshistoriskt, historiskt samt med tanke på miljön värdefulla byggnader och områden har på

ÄNDRING OCH UTVIDGNING AV DAGSMARK DELGENERALPLAN

basen av utförd byggnadsinventering i huvuddrag iakttagits i planen. Några inventerade objekt har inte iakttagits, eftersom det vid objektet utförts ändringar som förändrat objektets värde eller objektets värde inte är i nivå med övrig miljö. Även övriga kulturmiljö- och landskapsobjekt har iakttagits i generalplanen.

Nya tomter för bostadsbyggnation placeras i anslutning till bybebyggelsen så att de fortsätter och kompletterar befintlig bosättning. Konsekvenserna för den bebyggda miljön blir små förutsatt att delgeneralplanens bestämmelser gällande byggnadssätt vid nybyggnation hörsammas.

5.5. Konsekvenser för invånare

Förverkling av planen bedöms inte ha betydande konsekvenser på invånares levnadsförhållanden och levnadsmiljö. Delgeneralplanen ger bra förutsättningar för bevarandet och utvecklingen av Dagsmarks bostadsmiljö. Områdets utveckling är dock i praktiken bunden till den allmänna utvecklingen av näringslivet och sysselsättningen i Syd-Österbotten.

Planens förverkling möjliggör områdets nuvarande invånarantals bevarande eller vid utökad efterfrågan även till invånarantalet ökning. Med avseende på byns livskraftighet och bevarandet av servicen har detta även betydelse. I planen har anvisats erforderliga rekreationsområden och grönförbindelser.

Områdets utbyggnation sker relativt långsamt, varmed sociala konsekvenser i praktiken förblir små.

5.6. Ekonomiska konsekvenser

Planens förverkling förorsakar inte betydande nya samhällsekonomiska konsekvenser. Vägnätet och övrig infrastruktur är i huvudsak utbyggda. De nya bostadstomterna har anvisats i närheten av befintliga nät deras realisering effektiviserar användning av nät och investeringar.

5.7. Konsekvenser för trafik

Planens förverkling har inga betydande konsekvenser på trafikmängder eller områdets vägnät. Planens förverkling förutsätter inte byggnation av vägförbindelser, förutom till en del av de nya tomterna.

I generalplanen har vägnätet för den lätta trafiken kompletterats med en ny led längs med landsvägen. Konsekvenser med avseende på fotgängare och cyklister är positiva vid ledens förverkling. Utveckling av vägnätet för den lätta trafiken förbättrar trafiksäkerheten markant invid landvägen. Generalplanens förverkling har inga andra betydande konsekvenser för trafiksäkerheten.

5.8. Generalplanens förhållande till de riksomfattande markanvändningsmålsättningarna

Med avseende på samhällsstrukturen och levnadsmiljöns kvalitet förverkligar planen kraven i de riksomfattande målsättningarna för områdesanvändning. Planen komprimerar byggandet till nuvarande bycentran och i denna har iakttagits utvecklingsbehov för områdets service, arbetsplatser och näringsliv, livsmiljöns kvalitet och landskapets skyddsbehov.

Delgeneralplanen harmoniserar samhällsstrukturen och befrämjar levnadsmiljöns trevnad genom att styra framtida byggnation baserat på landskapsmässiga och byggnadsskyddsmässiga faktorer. I planen anvisade grönområden sammanbinder rekreationsleder och leder för lätt trafik med varandra. Områdets byggnads- och kulturarv är iakttagen genom skyddsmarkeringar och genom beaktande av värdefulla

ÄNDRING OCH UTVIDGNING AV DAGSMARK DELGENERALPLAN

kulturmiljöer. I planen finns bestämmelser, med vilka strävas till bevarande och vård av kulturmiljön.

Skador och risker för människors hälsa har förebyggts och avlägsnande av existerande olägenheter har eftersträvat genom planbestämmelser och planering av verksamhetens placering.

Generalplanen befrämjar bevarandet av riksomfattande och lokalt betydande byggnadsarv genom planens områdesreservationer och olika planbestämmelser. Planen främjar även bevarandet av värdefulla naturområden och ömtålig mångfald i enlighet med naturutredningarnas rekommendationer.

5.9. Generalplanens förhållande till landskapsplanläggning

Landskapsplanens markanvändningsreservationer och målsättningar har iakttagits i generalplanen.

5.10. Generalplanens förhållande till tidigare delgeneralplan

Dagsmarks tidigare delgeneralplan har använts som en utgångspunkt vid utarbetning av den nya generalplanen. Planläggningslösningarna är dock uppdaterade och villkor i den nya markanvändnings- och byggnadslagen har iakttagits. Planen har även utarbetats för ett vidsträckt område och juridiskt mera bindande.

6. DELGENERALPLANENS PLANLÄGGNINGSSKEDEN, DELTAGANDE

6.1. Planens beredningsskede

Kristinestad har påbörjat ändring och – utvidgning av delgeneralplanen för Dagsmarksområdet under år 2007. Delgivning angående planen ges i lokalpressen, på stadens anslagstavla samt på internetsidor. Delgivning externt sker separat.

Utarbetade separata utredningar i planens beredningsskede

- Natur- och landskapsutredning 2007 (Airix Miljö Ab, FM biolog Sanna Tolonen),
- flygekorrutredning 2009 (Airix Miljö Ab, FM biolog Sanna Tolonen),
- utredning av fågelliv 2009 (Maarit Naakka LuK, Marika Vahekoski Luk) samt
- byggnadsinventering 2008-2009 (Airix Miljö Ab, byggn.arkitekt Esko Hyytinen)

Begynnelseskedets myndighetssammanträde (MBL § 66) i Vasa **18.3.2009**.

Beredningsskedets första publika tillfälle förverkligades under öppet hus vid Majbo ungdomsgård i Dagsmark den **22.4. 2009**. Vid tillfället gavs tillfälle att stifta bekantskap med utförda utredningar, planens preliminära målsättningar samt planens program för deltagande och bedömning.

Delgeneralplanutkast färdigställdes **2.11.2009**. Planutkastets beredningsmaterial har varit till påseende vid stadshuset samt på internetsidorna under tidsperioden **7-23.12.2009 samt 4-20.1.2010**.

6.2. Planens intressenter

Enligt markanvändnings- och byggnadslagens 62§ utgörs intressenter av områdets markägare och de, vilkas boende, arbete eller andra omständigheter planen märkbart påverkar, samt myndigheter och sammanslutningar, vars verksamhet berörs av planeringen. Intressenter gällande Dagsmarks delgeneralplan anses vara:

- Planändringsområdets och till dessa gränsande områdens markägare
- Företag, företags arbetstagare och användare inom planändringsområdets influensområde
- Kristinestads förvaltning
- ELY-central
- Österbottens förbund
- Österbottens landskapsmuseum
- Museiverket
- För samhällsteknikens del:
 - Sonera Oyj samt Elisa Oyj
 - Fortum Oyj ja Fingrid Oyj
 - PVO-Lämpövoima Oy
- Inom området fungerande samfund och organisationer

Intressenter har rätt att delta i planens beredning, bedöma dess konsekvenser och uttala åsikter gällande planen.

7. FÖRVERKLING AV DELGENERALPLANEN

På basen av markanvändnings- och byggnadslagen utarbetas generalplanen till grund för mer detaljerad planering och byggnation. Planen styr myndigheters och markägares verksamhet bl.a. enligt följande:

- Vid planering av åtgärder gällande markanvändningen bör ombesörjas att de inte försvårar generalplanens förverkling
- Vid beviljande av byggnadstillstånd bör vid områdets användning iakttas, att i generalplanen markerat användningsändamåls förverkling inte försvåras
- Generalplanen är inte i kraft på detaljplaneområden, men den fungerar som anvisning vid beredning eller ändring av detaljplan
- Område avsett som byggnadsplats får inte genom lantmäteriförrättning ombildas till fastighet om åtgärden försvårar förverkling av området till det ändamål som avsetts i generalplanen

Delgeneralplanen kan på områden markerade med at-avgränsning användas i enlighet med MBL 44 § som grund för beviljande av byggnadslov. Planens bestämmelser är i kraft i 10 år efter planens godkännande. På områden utom at-indexavgränsning görs beslut gällande byggnation i samband med behovsplaneringslösningar och beviljande av byggnadstillstånd. Vid behandling av dessa bör delgeneralplanens planbestämmelser gällande byggnation och annan markanvändning beaktas.

Områdesreserveringar och bestämmelser i rättsverkande plan är bindande. Områdesreserveringar bör dock tolkas med beaktande av delgeneralplanens generella karaktär; avgränsningar preciseras vid byggnadstillståndsbehandling och i samband med annat beslutsfattande.

8. UPPFÖLJNING AV DELGENERALPLANEN

Staden bör uppfölja planens förverkling. Inom AT-områden är bestämmelsen gällande användning i enlighet med MBL 44 §, som grund för beviljande av byggnadstillstånd, i kraft i 10 år efter planens godkännande. Planens tidsenlighet och behov att förlänga bestämmelsens giltighet bör kontrolleras i samband med detta.

Helsingfors 14.3.2011

AIRIX Miljö Ab

Jouko Riipinen
Planeringschef, DI (YKS-399)